

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Ľudmila Strelková

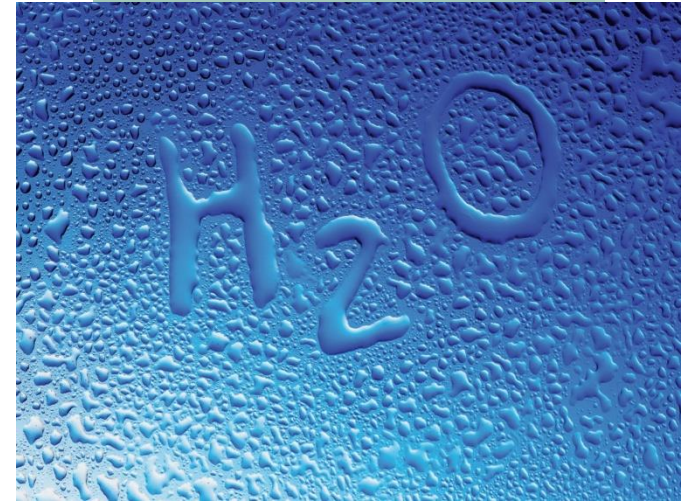
Ministerstvo životného prostredia SR

Bratislava, 17. jún 2019

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Voda

- je prírodné bohatstvo
- pre štát má aj strategický význam
- vďaka prírodným podmienkam máme v súčasnosti dostatok zdrojov a zásob podzemnej vody
- tieto zdroje nie sú nevyčerpatel'né a nezraniteľné
- predpokladom udržateľnosti súčasného stavu je primeraná regulácia nakladania s vodou, jej účelné a hospodárne využívanie a jej ochrana pred znečistením
- politika MŽP SR v oblasti vôd je orientovaná na zabezpečenie všestrannej ochrany vôd, vrátane vodných a od vôd priamo závislých ekosystémov, zachovanie alebo zlepšenie stavu vôd, účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

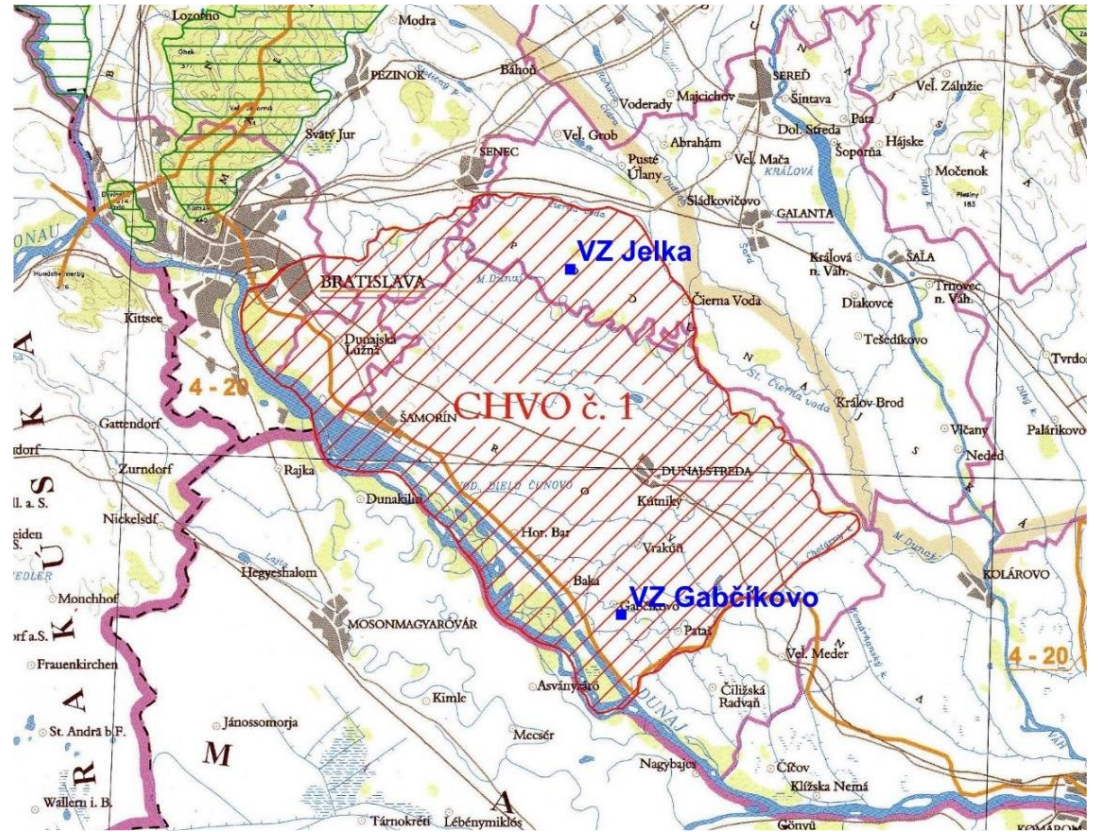
- Účinná ochrana vôd vyžadovala a vyžaduje chrániť územia tak, aby ľudskou činnosťou a aktivitami neboli narušené podmienky prirodzeného výskytu a obnovy povrchových vôd alebo podzemných vôd s negatívnym dopadom na množstvo a kvalitu týchto vôd.
- S rozvojom priemyselnej spoločnosti, poľnohospodárstva a činnosťou človeka je čoraz viac ohrozovaná kvalita podzemných vôd.
- Slovensko je jedna z mála krajín, ktoré majú pod zemským povrchom ukrytý prírodný poklad vo forme kvalitného, veľkokapacitného zdroja pitnej vody
- Chránená oblasť prirodzenej akumulácie vôd – chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) - je vymedzené územie, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria významné zásoby vôd.
- Tieto významné vodohospodárske oblasti je potrebné v záujme zachovania prirodzeného výskytu a obnovy týchto významných zdrojov vody podriaďiť tomuto účelu a chrániť aj legislatívnymi opatreniami

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Ako prvá bola na našom území vyhlásená v r. 1978 chránená oblasť prirodzenej akumulácie vôd (CHVO) na **Žitnom ostrove**, ako najväčšia lokalita podzemnej vody na Slovensku a jeden z najväčších zdrojov pitnej vody v strednej Európe.

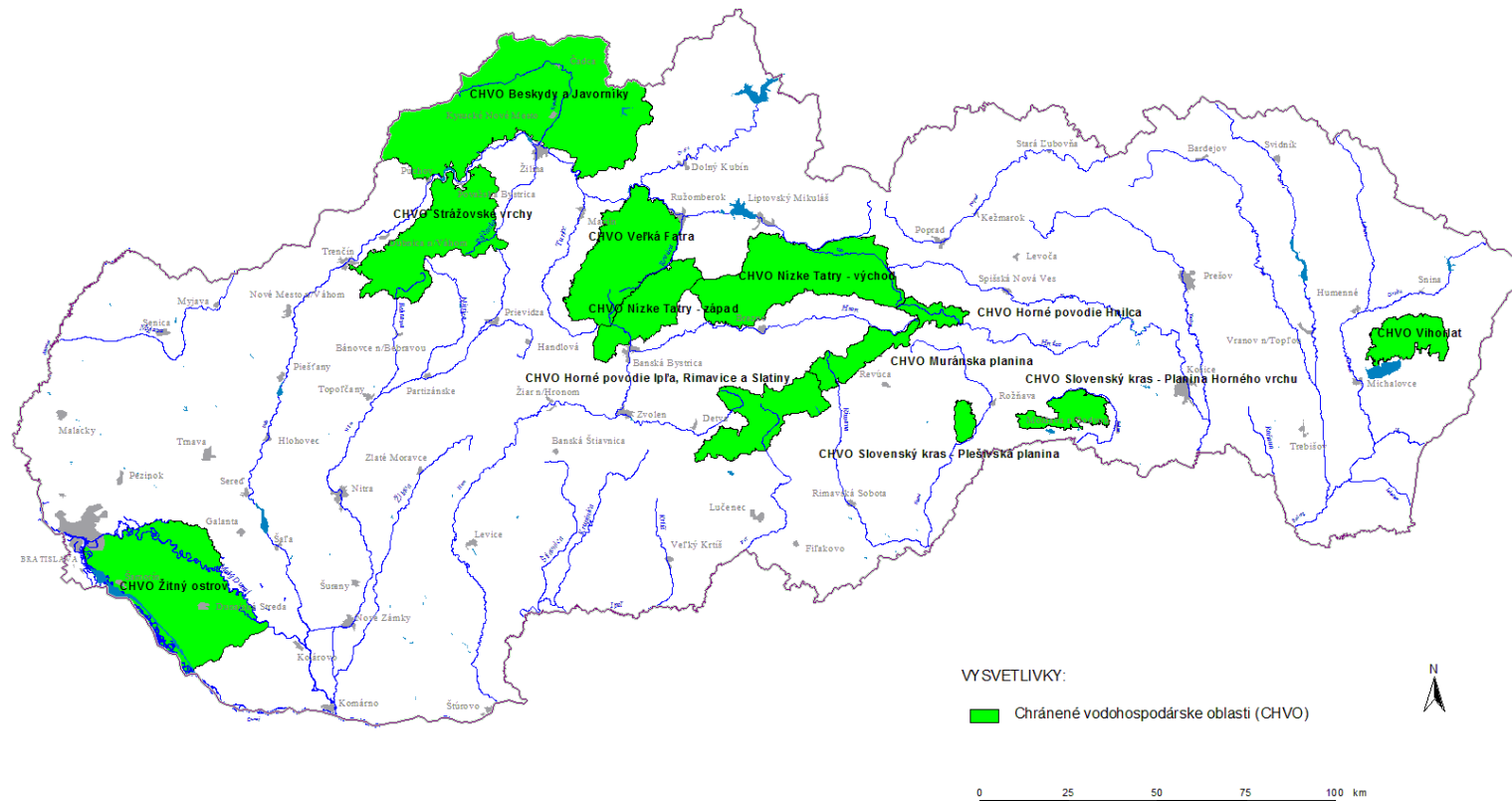
(NV SSR č. 46/1978 Zb.)

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

- V roku 1987 bolo vyhlásených nariadením vlády ďalších 9 oblastí prirodzenej akumulácie vôd (CHVO) (NV SR č. 13/1987 Zb.)
 - **Strážovské vrchy**
 - **Beskydy a Javorníky**
 - **Veľká Fatra**
 - **Nízke Tatry (západná časť a východná časť)**
 - **Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny**
 - **Muránska planina**
 - **Horné povodie rieky Hnilec**
 - **Slovenský kras (Plešivská planina a Horný vrch)**
 - **Vihorlat**

Mapa chránených vodohospodárskych oblastí na Slovensku

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Právna úprava zameraná na zabezpečenie ochrany vôd v **chránených vodohospodárskych oblastiach** bola upravená vo viacerých právnych predpisoch patriacich do pôsobností troch rezortov, najmä rezortu životného prostredia, rezortu zdravotníctva a rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka.

- **zákon č. 364/2004 Z. z. – „vodný zákon“**
- **zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia**
- **zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti**
- **zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov**

- skúsenosti vyplývajúce z aplikačnej praxe právnej úpravy identifikovali potrebu zjednotiť právnu úpravu do jedného zákona - jeden komplexný prístup ochrany podzemných vôd a povrchových vôd v **chránených vodohospodárskych oblastiach**.
- **Zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (zákon o CHVO) – LEX žitný ostrov (od 1. 1. 2019)**
- je určený výlučne na ochranu **desiatich** najvzácnejších oblastí, v ktorých sa nachádzajú najväčšie zásoby podzemných vôd na Slovensku.

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Zákon o CHVO – LEX Žitný ostrov

- na jednom mieste stanovuje, jasné pravidlá, čo v chránených vodohospodárskych oblastiach možno a čo nemožno robiť
- zjednocuje platnú legislatívu
- zefektívňuje kontrolu, dodržiavanie ustanovení a sprísňuje sankcie za porušenie.
- zakazuje výstavbu priemyselných zdrojov, v ktorých sa vyrábajú alebo používajú znečisťujúce látky
- zamedzuje budovaniu spracovateľských zariadení na uhynuté zvieratá, skládok na nebezpečný odpad.
- zefektívňuje informovanosť verejnosti
- obmedzuje riziká znečistenia vôd
- prináša adekvátne sankcie za porušenie pravidiel
- pri porušení zákona hrozí pokuta až do výšky 165 000 eur.

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Zákon o CHVO – LEX Žitný ostrov

Viac informácií pre ľudí

■ Obec

Informuje obyvateľov ak bude kvalita pitnej vody, používanej na zásobovanie obyvateľov, predstavovať riziko ohrozenia zdravia

■ Regionálny úrad verejného zdravotníctva

Poskytne na svojej webstránke aktuálne informácie o prekročení limitných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody

■ Ministerstvo životného prostredia

Každoročne zverejní komplexnú správu o kvalite vôd v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, ako aj v iných chránených vodohospodárskych oblastiach

■ Čo môžeme spraviť my?

Ak zistíme, že hrozí znečistenie vôd, bez meškania je potrebné kontaktovať Slovenskú inšpekciu životného prostredia alebo zavolať na číslo 112

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

Zákon o CHVO – LEX Žitný ostrov

- tí, ktorí obhospodarujú poľnohospodársku pôdu alebo lesný pozemok alebo tí, ktorí prevádzkujú športoviská, ktoré sa nachádzajú v chránených vodohospodárskych oblastiach, sú povinní aplikovať prípravky na ochranu rastlín vhodné pre tieto oblasti

- predpoklad, že vplyvom zavedenia obmedzenia aplikácii nevhodných prípravkov na ochranu rastlín, bude znížené riziko znečistenia vôd a tým sa znížia aj náklady na zabezpečenie úpravy vody pre pitné účely.
- Tiež obmedzením aplikácii nevhodných prípravkov na ochranu rastlín možno očakávať zníženie negatívneho vplyvu aj na samotné plodiny a tým zvýšenie konkurencieschopnosti pre pestované plodiny.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST